

WERKGROEP HERKENNING 23-11-2024 SYMPOSIUM NATIONAAL
ARCHIEF - Door Dik de Boef

Ik ben Dik de Boef kind van ouders die als lid van de Communistische Partij Nederland, actief waren in het verzet tegen de overheersing van Nederland door nazi-Duitsland.

Na de oorlog waren wij een gezin met 6 kinderen, 3 geboren in de oorlog en drie er na en zieke ouders. Ik ben de oudste en heb die jaren afwisselend de rol van vader of moeder gespeeld.

Ik zou geboren worden in het Centrum van Rotterdam maar daar vielen op 14 mei 1940 de bommen en het geboortehuis werd het huis van mijn grootouders in Overschie op 1 oktober 1940.

Dit was het eerste bombardement dat mijn leven heeft bepaald.

Mijn moeder was onder andere actief voor de internationale Rode Hulp en als zodanig hielp zij politieke en joodse vluchtelingen de grens over en bracht in Nederland gedrukte pamfletten in het Duits voor het Duitse verzet naar Duitsland. Zij stond op een lijst van de Centrale Inlichtingen Dienst als extremist, nu zou dat terroriste zijn.

In juli 1939 kort na de trouwerij van mijn ouders stond de Nederlandse politie bij hen op de stoep met de vraag "of er vluchtelingen in huis waren". De namen van hen zijn niet overgeleverd. Mijn ouders werden al snel door de Nazi's gezocht. In november 1940 kwam de gemeentesecretaris van Overschie hen waarschuwen dat ze weg moesten.

Er was verraad gepleegd door iemand in de Rotterdamse CPN. Wij zijn toen verhuisd naar Arnhem, daar was het tweede bombardement op 22 februari 1944 door geallieerde bommenwerpers die dachten dat zij boven Duitsland waren. Ik heb toen een halve dag onder het puin gelegen. Het derde bombardement was na Market Garden in Dieren.

Wij werden grootgebracht met de anekdotes van de oorlog. Over de inhoud van het verzet en wat daarin gedaan werd gezwegen en over de persoonlijke ervaringen spraken mijn ouders niet. Heel belangrijk in onze opvoeding was dat we nooit alle Duitsers mochten veroordelen want Nazi-Duitsland sloot het eerst de Duitse politieke tegenstanders communisten, sociaaldemocraten en vakbondsmensen op in de concentratiekampen.

Alle groepen die geleden hebben door de Tweede Wereldoorlog en de erfenis mee dragen zwijgen.

De onderliggende oorzaken zijn natuurlijk absoluut verschillend en mogen niet met elkaar vergeleken worden.

De slachtoffers van het Naziregime kunnen niet vergeleken worden met de dragers van de gevolgen van het collaborerende handelen van hun families.

De kinderen van “foute” families zijn slachtoffer zonder dader geweest te zijn. Zij mogen niet veroordeeld worden.

Een van de anekdotes van mijn ouders was dat in 1943 een politieagent deur aan deur kwam in Arnhem- Zuid met een stuk papier in zijn hand die “zei als u dit gezien heeft of hebt dat moet u het aan mij geven het is illegaal” Een goede agent: hij informeerde de gehele buurt want de tekst was “Stalingrad is gevallen ”in 1988 vertelde mijn moeder dat zij achter de stencilmachine van het pamflet gestaan heeft.

Ingrijpender is de bekentenis van mijn vader een half jaar voor zijn overlijden in 1969

“Hij vertelde dat hij met zijn beste maatje uit het verzet in een roeiboot zat op de Rijn met wapens die kort daarvoor gedropt waren. Zij bleven varen buiten de zoeklichten tot het moment dat er op de oever geschreeuwd werd “Hier Hier” en de soldaat die dit riep in het water sprong en naar de roeiboot zwom. De twee mannen stonden voor de keuze “hij of wij” het werd hij en mijn vader zette een roeispaan op het hoofd van de soldaat die nog

een keer boven kwam en om zijn moeder riep. Mijn vader vertelde “en het was maar een gewone jonge wehrmachtsoldaat maar wij wisten niet of wij in staat waren te zwijgen als we gevangenen werden, plus dat er een groep achter hen stond”.

De oorlog was voor mij ook heel lang de oorlog van mijn ouders tot het moment kwam dat die oorlog mij inhaalde en ik in therapie terecht kwam bij Jan Bastiaans met een narcose analyse. Toen vielen de beelden die in mijn hoofd zaten op hun plek, ik vroeg toen mijn moeder of zij wilde vertellen of die beelden klopte het antwoord was “nee ik heb de oorlog opgeborgen” uiteindelijk hebben we wel een vorm gevonden en mijn beelden kloppen.

Zo werkt de oorlog door en werd ik actief in dit veld van herinneren en herdenken. Voor mij maakt de openstelling van het CABR het beeld van de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog compleet en schept de mogelijkheid tot een dialoog tussen de verschillende oorlogsgetroffenen om zo tot een beter begrip voor elkaar te komen.